

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2510

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat het regime van Eritrea opnieuw een bijeenkomst in Nederland organiseert* (ingezonden 12 juli 2017).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie (ontvangen 23 augustus 2017).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat het regime van Eritrea opnieuw een bijeenkomst in Nederland organiseert?¹

Antwoord 1

Het kabinet heeft geen bezwaar tegen Eritrese culturele festivals, zoals het Eritrea Festival Holland 2017 dat van 14-16 juli plaatsvond in Rijswijk. De afgelopen jaren vonden op dezelfde locatie vergelijkbare Eritrese festivals plaats. Het kabinet voelt zich er wel ongemakkelijk bij indien deze festivals voor politieke doeleinden worden bezocht door hooggeplaatste Eritrese gezagsdragers. Het staat overigens niet vast dat dit festival werd georganiseerd door, of op instigatie van, het Eritrese regime.

Vraag 2

Wie staan er op de gastenlijst van deze bijeenkomst, wat is hun achtergrond en wiens komst leidt mogelijk tot spanningen?

Antwoord 2

Met uitzondering van de Eritrese Minister van Buitenlandse Zaken Osman Saleh is niet bekend of er specifieke gasten voor het festival werden verwacht of waren genodigd. Het festival had geen besloten karakter en stond open voor eenieder; toegangskaarten waren verkrijgbaar voor 30 Euro. Hoewel Minister Saleh uiteindelijk niet kwam, heeft zijn vermoede komst tot enige spanning en tot een manifestatie geleid bij het Event Plaza in Rijswijk. Een en ander is redelijk rustig verlopen.

Vraag 3

Wat is het programma van het festival en wat is uw reactie op de stelling van critici dat deze bijeenkomst wordt misbruikt voor propaganda?

¹ <http://nos.nl/artikel/2182572-regime-eritrea-organiseert-opnieuw-bijeenkomst-in-nederland.html>

Antwoord 3

Het programma van het festival was niet in detail bekend, doch slechts in grote lijnen zoals bekend gemaakt op de gecirculeerde posters. Daarop wordt melding gemaakt van muziekoptredens, een seminar, een tentoonstelling, een gemeenschapstent, een jeugdprogramma en een kinderprogramma. De voorgenomen komst van de Eritrese Minister van Buitenlandse Zaken naar het festival deed vermoeden dat het evenement zou worden aangewend voor politieke doeleinden. Het kabinet voelde zich ongemakkelijk bij het idee dat hoge Eritrese gezagsdragers zich zouden richten tot groepen Eritreeërs in Nederland die voor het merendeel hun land zijn ontvlucht.

Vraag 4

Is bij u bekend hoeveel bezoekers worden verwacht op het festival en ook hoeveel demonstranten worden verwacht?

Antwoord 4

De organisator van het festival hoopte op duizenden bezoekers. Naar opgave van de Eritrese ambassadeur waren er uiteindelijk zo'n 800 bezoekers. Het aantal demonstranten is naar schatting van de politie maximaal 200 personen geweest. Gemiddeld stonden er tussen de 120 en 150 personen op de voor de demonstratie aangewezen locatie.

Vraag 5

Heeft u contact gehad met de burgemeester van Rijswijk over de komst van het regime van Eritrea? Zo ja, welke afspraken over maatregelen in het kader van de openbare orde zijn er gemaakt? Zo nee, waarom niet en bent u bereid dit zo snel mogelijk te doen?

Antwoord 5

Ja, er is voortdurend contact geweest met de burgemeester van Rijswijk over de mogelijke komst van Minister Saleh naar het festival. De handhaving van de openbare orde valt onder het lokale gezag en wordt in de lokale driehoek besproken. Daar zijn afspraken gemaakt over de manier waarop met de openbare orde en veiligheid zou worden omgegaan.

Vraag 6

Hoe is het festival in Italië deze maand verlopen? Wie waren daar te gast?

Antwoord 6

Het Eritrese festival in Italië op 1 en 2 juli jl. is rustig verlopen. Minister Saleh was aanwezig, evenals de Eritrese ambassadeur in Italië. Het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken bevestigde desgevraagd dat er een klein groepje is geweest dat tijdens het festival heeft gedemonstreerd tegen het regime, maar dit heeft niet geleid tot ordeverstoringen of arrestaties. Het is niet bekend of er, naast Minister Saleh en de ambassadeur, specifieke gasten voor het festival werden verwacht of waren genodigd. Ook in Italië ging het (net als in Nederland) om een openbaar evenement, waarvoor entreekaarten via internet te koop waren.

Vraag 7

Klopt het dat Yemane Gehreab begin juli in Rome is aangevallen en zwaargewond geraakt? Wat is hier precies gebeurd en welk vervolg heeft deze aanval? Waarom is hier niets over bekend gemaakt?

Antwoord 7

Het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft desgevraagd bevestigd dat de Eritrese ambassadeur en presidentieel adviseur Yemane Gebreab op 5 juli jl. door twee mannen zijn aangevallen met een puntige knots bij het verlaten van een Eritrees restaurant in Rome. Het incident zou minder ernstig zijn geweest dan de Italiaanse media vermeldden; enkel de chauffeur van de ambassadeur is behandeld in het ziekenhuis. De ambassadeur en presidentieel adviseur Gebreab zouden, aldus het ministerie, slechts lichtgewond zijn geraakt. Het ministerie benadrukte dat dit als een op zichzelf staand incident dient te worden gezien.

Vraag 8

Hoe is het festival in Duitsland deze maand verlopen? Wie waren daar te gast?

Antwoord 8

Al jarenlang vindt de Duitse versie van het Eritrea-festival plaats in de Hessenhallen in Giessen. Dit jaar was dat van 7-9 juli jl. En al jaren wordt daar tegen het festival gedemonstreerd door Eritreeërs uit de oppositie en door leden van de Duitse politieke partij Die Grünen. Dit jaar waren er volgens berichten uit lokale kranten zo'n 100–120 demonstranten. De gemoederen liepen af en toe op, waarbij een auto van een festivalbezoeker werd belaagd, maar tot grootschalige ordeverstoringen kwam het niet. Ook was er een grotere pro-Eritrese demonstratie met honderden deelnemers. De beide groepen werden door de politie uit elkaar gehouden. Naar verluidt zou de Eritrese Minister van Buitenlandse Zaken voornemens zijn geweest het festival te bezoeken. Lokale kranten meldden inderdaad dat een hoge vertegenwoordiger van de Eritrese regering het festival op zaterdagmiddag 8 juli heeft toegesproken.

Vraag 9

Zijn er na het incident in Rome (de aanval op de ambassadeur en twee anderen) extra veiligheidsmaatregelen ten aanzien van het festival in Rijswijk genomen?

Antwoord 9

De handhaving van de openbare orde valt onder het lokale gezag. In de lokale driehoek zijn de veiligheidsmaatregelen besproken. Hierbij is alle bekende, relevante informatie betrokken. De combinatie van het evenement met de demonstratie heeft geleid tot een opschaling en voorbereiding op verschillende scenario's.

Vraag 10

Klopt het dat de Minister van Buitenlandse Zaken Osman Saleh voornemens was het festival bij te wonen? Was de komst van de Minister aangekondigd bij de Nederlandse regering?

Antwoord 10

Ja, dat klopt en de komst van de Minister van Buitenlandse Zaken was gemeld.

Vraag 11

Klopt het dat het bezoek van de Minister aan Nederland inmiddels is geannuleerd? Zo ja, wat is de reden daarvan?

Antwoord 11

Ja, dat klopt. Het kabinet heeft Minister Saleh verzocht om af te zien van een bezoek aan het festival in Rijswijk. Daarop heeft Minister Saleh van een bezoek aan Nederland afgezien.

Vraag 12

Erkent u dat bijeenkomsten van het Eritrese regime in Europa regelmatig tot spanningen en geweld leiden? Wat onderneemt u om deze spanningen te doen afnemen?

Antwoord 12

Niet alle Eritrese bijeenkomsten in Europa kunnen onverkort als «bijeenkomsten van het regime» worden omschreven. Veel evenementen worden georganiseerd door diaspora-organisaties, die daarbij in een aantal gevallen inderdaad steun en/of aanmoediging van het regime, dan wel van Eritrese ambassades lijken te ontvangen.

Eritrese bijeenkomsten vonden jarenlang zonder veel problemen plaats in Europa. Ook in Nederland. In april jl. in Veldhoven waren daarbij voor het eerst ordeverstoringen. Vanwege vrijheid van meningsuiting en van vergadering verbiedt de overheid slechts in uitzonderlijke gevallen een evenement vooraf.

In bredere zin is het beleid van het kabinet erop gericht het gevoel van veiligheid van Eritreeërs te waarborgen en hun integratie en participatie in de Nederlandse maatschappij te bevorderen. Daarover is uw kamer uitgebreid geïnformeerd in de brief «Integrale aanpak Eritrea en de invloed van Eritrea in Nederland» van 15 december 2016 (Kamerstuk 22 831, nr. 125). De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid breidt daarnaast haar netwerk in de Eritrese gemeenschap uit om beter zicht te hebben op eventuele sociale spanningen. ESS is ook beschikbaar om gemeentes van de juiste kennis en informatie te voorzien. Ook is ESS met verschillende partijen binnen deze gemeenschap in gesprek om de verbinding te zoeken tussen verschillende groepen Eritreeërs binnen de Nederlandse samenleving. In het najaar organiseert ESS hiertoe twee regionale bijeenkomsten voor de lokale partners (bijvoorbeeld gemeentes) en de Eritrese gemeenschap.